

ZDRAVJE ZA VSE

Zavod za zdravstveno varstvo Koper
Istituto per la tutela sanitaria di Capodistria

Vsak je svojega zdravlja kovac

Leto 2 / št. 11 / 2012

Vojkovo nabrežje 4/a | 6000 Koper/Capodistria | tel. +386 5 66 30 800, fax +386 5 66 30 808 | e-pošta info.zzvkp@zzv-kp.si | www.zzv-kp.si

KOLEDAR DOGODKOV

11. november,
SVETOVNI DAN BOJA
PROTI ODVISNOSTI

14. november,
SVETOVNI DAN
DIABETESA

16. november,
SVETOVNI DAN KOPB
(kronične obstruktivne
pljučne bolezni)

MEDNARODNI DAN
STRPNOSTI

18. november,
SVETOVNI DAN
SPOMINA NA ŽRTVE
PROMETNIH NESREČ

25. november,
MEDNARODNI DAN
BOJA PROTI NASILJU
NAD ŽENSKAMI

TEMA MESECA

november

18.

Le čemu še en svetovni dan – SVETOVNI DAN SPOMINA NA ŽRTVE PROMETNIH NESREČ

Robert Štaba, Zavod Varna pot

Danes o svetovnih dneh Zemlje, vode, pretepenih in zlorabljenih otrok, žensk, boja proti raku slišimo vsakodnevno iz medijev. Nekaterih se informacija dotakne, spet drugi zamahnejo z roko, tretji preslišijo, nekaterim pa ta dan pomeni ogromno. Še več, pomeni jim nekaj več. Pomeni jim smisel življenja, pomeni jim sporočilnost ostalim, pomeni jim opomin in apel, pomeni nam slišati klic, se odzvati in prispevati majhen, mogoče zelo majhen košček sebe. In v vseh teh vlogah sem se znašel ničlikokrat tudi sam. Pa vendar se me je eden izmed teh dni dotaknil na prav poseben način. Na način, kot se te lahko dotakne le osebna izkušnja, ki jo zaznamuje huda posledica prometne nesreče. In tako je nastal tudi Zavod Varna pot (www.varna-pot.si).

Zavod Varna pot je civilna, neprofitna, humanitarna in nepolitična organizacija. Sestavljamo jo žrtve prometnih nesreč in naši bližnji, strokovnjaki ter simpatizerji, ki zahtevamo in pričakujemo varen, strpen in učinkovit cestnoprometni sistem.

Zavod je že vrsto let aktivni in pridružen član Evropskega združenja žrtv prometnih nesreč (FEVR), poleg tega pa tudi podpisnik zaveze Desetletje akcij za večjo varnost v prometu 2011–2020, Evropske listine varnosti cestnega prometa, Bruselske deklaracije nevladnih organizacij in Evropske deklaracije mladih o varnosti v prometu. Zavodu sorodne organizacije imajo v svojem nacionalnem prostoru več desetletno tradicijo, v Sloveniji bomo letos zaznamovali peto leto obstoja.

In zakaj toliko govora o prometnih nesrečah, njihovih posledicah in posledično žrtvah? Preprosto zato, ker v današnji civilizirani dobi ljudje nimamo več izbire »biti mobilni ali ne«, biti udeleženec v cestnem prometu ali ne. Če smo, če obstajamo, potem se bomo zagotovo nekega lepega dne znašli kot vozniki ali potniki v enem izmed oblik vozila. Če nič od tega, pa bomo zagotovo pešci od točke A do točke B. »In, kaj potem?«, boste rekli? Nič takega. Ja, res – nič takega. Do trenutka, ko se zgodi. Nekaj, česar nisi načrtoval, si niti v najhujših sanjah predstavljal, pa vendar se zgodi. Zgodi se tebi in ne več drugim. Zgodi se na način, da se ti življenje popolnoma spremeni. In spremeni se v celoti. Verjamate? No, kakorkoli. Ta celovita sprememba in tisto nevidno lepilo, ki nas združuje, je enaka vsem žrtvam prometnih nesreč po svetu.

Po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) na svetovnih cestah letno umre približno 1,3 milijona udeležencev, kar dnevno pomeni smrt najmanj 3560 oseb. Poškoduje se okoli 50 milijonov ljudi, pet milijonov pa jih za vedno ostane invalidnih. Evropske ceste so v letu 2001 zahtevale 50.000 življenj. V letu 2011 je v prometnih nesrečah izgubilo življenje okoli 32.000 ljudi, kar 1,7 milijona se jih je telesno poškodovalo. Slovenske ceste so zahtevale že več kot 6500 življenj, poškodovalo se je več kot 230.000 udeležencev. Posledice prometnih nesreč v EU povzročijo za približno 200 milijard evrov škode.

To so suhoparne številke, za katerimi se žal skrivajo življenjske poti ljudi, ljudi z imeni in priimki, ljudi, ki so nam blizu. In vsem tem ljudem je bilo do včeraj nekaj skupnega. Posplošeno mnenje, da se prometna nesreča meni skorajda ne more pripetiti, da se pripeti nekje tam, drugje in drugim, je žal napačno. Pripeti se nam in z vsvo krutostjo udari kot strela z jasnega. Vsa ta bolečina okoli nje, kriki, apeli, prošnje, zahteve žrtv prometnih nesreč so epidemijo, davek našega civilizacijskega napredka, pripeljale do stopnje, ko so odgovorni zaznali, da se število žrtv in njihove posledice lahko zmanjša, lahko se jih prepreči. Za to je potrebna volja, številne povezane aktivnosti in seveda posluš. Slišati je potrebno, da sleherni izmed nas lahko doda svoj prispevek k večji varnosti. Vse z namenom, da se njemu, njegovim bližnjim ali drugemu slednje ne pripeti.

Začelo se je v Angliji, sledile so številne države. S prižiganjem svečk po francoskih domovih so ob apelu »Spomni se in premisli« neprofitne organizacije *Esperanza* opozorile milijone prebivalcev. Sledili so klicu družine kot odziv na prometno nesrečo, v kateri je umrl Jean-Louis Esposito, star 23 let. Gibanje se je po letu 2004 v znak podpore preneslo že po celem svetu. Volja in boj nista ostala spregledana.

V letu 2007 je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) na podlagi Resolucije ZN 60/5 imenovala tretjo nedeljo v novembru za svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč. Istega leta smo se z ustanovitvijo Zavoda Varna pot tudi v Sloveniji pridružili svetovnemu gibanju.

Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč je pomemben iz več razlogov. V prvi vrsti povezuje žrtve prometnih nesreč doma in po svetu. Posreduje informacije o žrtvah prometnih nesreč in preprečuje ravnodušnost med ljudmi ter zatiskanje oči pred resnico, obenem pa družbi sporoča, da so posledice prometnih nesreč nesprijemljive. Še več, skupaj z javnimi pogovori in aktivnostmi ustvarja uspešno skupno preventivo.

Zavedanje, da se lahko pripeti tudi nam, kot tudi nesebična miselnost, da lahko preprečimo prenekatero nepotrebno tragedijo, je prerasla naš vsakdan. Počasi, pa vendar vztrajno, se nam useda v naša ravnanja in razumevanje. Apel, ki ga je ob obeležitvi svetovnega dne spomina na žrtve prometnih nesreč na Prešernovem trgu v Ljubljani sporočila ga. Marijana Kračun, mati, ki je izgubila

Pišite nam na e-naslov: zdravjezavse@zzv-kp.si

ZDRAVJE ZA VSE 1/2

Liljana Petušič

sina v prometni nesreči, pravi takole: »Včeraj se je prometna nesreča pripetila njim, danes nam in ne želimo, da bi se jutri pripetila vam.« Apel ne potrebuje posebnega komentarja. Temu in zato je posvečen Zavod Varna pot in temu in zato je posvečen svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč.

Več o svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč

Aktivnosti v letošnjem letu bodo potekale pod naslednjim mednarodnim sloganom:

Skrozi desetletje od globalnega spomina do globalne akcije
Zdaj je čas – naučimo se iz preteklosti
Naj bo 2011-2020 desetletje, ki se ga bomo spominjali!

V okviru svetovnega dne spomina na žrtve prometnih nesreč bomo letos pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka ob podpori Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Mestne občine Ljubljana, podjetja Žale Javno podjetje d.o.o., podjetja Mineral d.o.o. ter ostalih vladnih in nevladnih organizacij na ljubljanskih Žalah odprli osrednje obeležje žrtvam prometnih nesreč v Sloveniji. S tem se bomo pridružili številnim evropskim državam, ki tovrstni dogodek že imajo in pridali svoj prispevek k skupni vsebini in sporočilnosti osrednjega evropskega obeležja, ki je bilo letos odprto v Luksemburgu. Breda Marija Kovše, ambasadorica Zavoda Varna pot, bo predstavila svoj pesniški prvenec Opus Pomladi iz zbirke Darilo življenju, tako kot v preteklih letih pa bodo tudi letos različne občine, občinski sveti za preventivno in vzgojo v cestnem prometu, vrtci in šole po Sloveniji samoiniciativno organizirali aktivnosti ob tem pomembnem svetovnem dnevu.

Če želite k projektu na kakršenkoli način prispevati, vas vabimo, da nam to sporočite po telefonu na 05/99 55 022 ali elektronski pošti na info@varna-pot.si.

november

25.

AKTUALNO

Ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami – DRUŠTVO ZA NENASILNO KOMUNIKACIJO

Božena Ambrozius, Društvo za nenasilno komunikacijo

Društvo za nenasilno komunikacijo je nevladna in neprofitna organizacija, ki deluje v javnem interesu na področju socialnovarstvenih storitev. Že vrsto let je društvo pomemben akter pri preprečevanju nasilja v širši družbi s širjenjem principov nenasilne komunikacije. Preko svojih programov osvešča ljudi, kako prepoznati in ustavljati nasilje v medsebojnih odnosih.

V Ljubljani je začelo društvo delovati leta 1996, v letu 2009 pa smo odprli tudi enoto v Kopru. Naše celotno delovanje je usmerjeno k trem osnovnim ciljem:

1. Zmanjševati družbeno toleranco do nasilja.
2. Pomagati žrtvam nasilja.
3. Delati s povzročitelji nasilja, da spremenijo svoje vedenje.

V petnajstih letih dela na področju nasilja smo se usposobili za prepoznavanje in preprečevanje različnih nasilnih vzorcev vedenja. Razvili pa smo tudi dobro in dolgoletno sodelovanje s centri za socialno delo, sodišči in policijo.

Ob ustanovitvi društva smo sprejeli tri osnovna načela, v okviru katerih organiziramo vse naše dejavnosti:

1. **načelo:** Dolžnost vseh je preprečevati nasilje in delovati v smeri povečevanja varnosti oseb, ki doživljajo nasilje.
2. **načelo:** Za nasilje je odgovorna izključno oseba, ki nasilje povzroča.
3. **načelo:** Nasilje je naučeno vedenje. Vsak se lahko nauči nenasilne komunikacije.

Naši programi so tako usmerjeni h krepitvi moči žrtev nasilja – nudimo jim individualno in telefonsko svetovalno pomoč, spremstvo in zagovorništvo v primerih nasilja, program namestitve v varne hiše za ženske in otroke – žrtve nasilja in varna stanovanja. Za otroke z izkušnjo nasilja nudimo individualno pomoč v obliki rednih tedenskih druženj.

Povzročiteljem nasilja ponujamo individualno in telefonsko svetovalno pomoč in svetovanje preko elektronske pošte. Poleg tega pa se lahko moški, ki povzročajo nasilje nad ženskami, vključijo v program Trening socialnih veščin, v katerem se učijo enakomerne delitve moči v odnosu in prevzemanja odgovornosti za svoja ravnanja. Tudi za mlade fante v starosti med 14. in 18. letom izvajamo soroden program – Skupina za mlade fante, ki povzročajo nasilje.

Izvajamo tudi strokovna predavanja za starše in za zaposlene v vzgojno-izobraževalnih programih na teme nasilje v družini, vrstniško nasilje, mladi in nasilje, spolno nasilje, diskriminacija, nenasilna komunikacija in reševanje konfliktov. V sklopu informiranja javnosti o nasilju pripravljamo izobraževalne seminarje za strokovnjakinje in strokovnjake, ki se pri svojem delu srečujejo z različnimi oblikami nasilja, z ljudmi, ki nasilje doživljajo, in ljudmi, ki nasilje povzročajo, poleg tega usposabljam prostovoljke in prostovoljce, sodelujemo z različnimi mediji pri medijskih in socialnih kampanjah, sodelujemo na okroglih mizah, posvetih in izobraževanjih. V svoje delo neprestano vključujemo tudi sodelovanje z drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami tako doma kot v tujini.

Nasilno vedenje je osebna odločitev posameznika. Vsak se lahko odloči, da nasilja ne bo uporabljal. Seveda se nasilnega vedenja najlažje naučimo v družbi, ki je do nasilja tolerantna, zato je pomembno, da skupaj ustvarjamo okolje, ki bo nasilje obsojalo in spodbujalo nenasilne načine reševanja konfliktov.

KONTAKT:

- **Društvo za nenasilno komunikacijo**, www.drustvo-dnk.si, Miklošičeva 38, 1000 Ljubljana. T: +386 (0)1 434 48 22, F: +386 059 09 57 66, e-naslov: info@drustvo-dnk.si
- **Enota Koper**: Vojkovo nabrežje 30a, 6000 Koper. T: +386 (0)5 639 31 70, e-naslov: dnk.koper@siol.net

NAPOVEDNIK

... Na Zavodu za zdravstveno varstvo Koper poteka cepljenje proti gripi. Urnik in ostale informacije o cepljenju dobite na telefonski številki 66-30-842 ali 66-30-800.

... 30. novembra bo v Taverni Koper od 9.00 do 12.00 obeležitev svetovnega dneva aidsa pod sloganom »Varno je seksi«. Osrednji dogodek bo okrogla miza (10⁰⁰-11⁰⁰), na kateri bodo sodelovali strokovnjaki z različnih področij javnega zdravja. **Vabljeni/e!**

Novice Zdravje za vse so brezplačen mesečnik, dostopen na spletni strani ZZZV Koper: <http://www.zzv-kp.si/strokovni-nasveti-in-priporocila-mesecna-publikacija-zdravje-za-vse/>
zdravje-za-vse | Prav tako so novice dostopne v vseh informativnih točkah zdravstvenih domov in bolnišnic v zdravstveni regiji Koper. | Izdajatelj: Zavod za zdravstveno varstvo Koper, Vojkovo nabrežje 4a, 6000 Koper | Odgovorna oseba: Milan Krek | Glavna in odgovorna urednica: Manica Remec | Sodelavci: Lijana Petruša, Živa Žerjal, Ines Kvaternik | Oblikovanje koncepta: Slavica V. Okorn | Oblikovanje in priprava: SkupinaOpusDesign® | Lektoriranje: Martina Jelušič | Naklada: 1000 izvodov